

TABORIŠČNIK

NEDELJSKA IZDAJA

Štev. 93. Leto I.

ŠPITAL NA DRAVI

Nedelja 15. decembra 1946.

MARIJA IN BEGUNCİ

"Vstani, vzemi Dete in Njegovo mater in beži v Egipt in ostani tam, dokler ti ne porečem; Herod bo namreč Dete iskal, da bi ga pogubil". Takoj od tod, brez priprav, brez potnega načrta, brez premišljevanja o potnih težavah skozi puščino in pesek, brez slovesa od prijateljev. V tuji kraj, kjer ne bo poznanih ljudi, kjer govore drug jezik, kjer imajo drugačno vero, drugačne navade, drugačno nošo. Zakaj, Herod, katerega se vse boji, pred katerim vse trepetajo, celo njegovi sorodniki, kateri se nobenega, tudi najbolj hudobnega dejanja ne strahajo, ta človek išče Dete božje, da bi ga umoril. Tako, Marija, se je Tebi nekoč godilo. Mnogokrat smo mi vsi slišali o tem, žalosti in skrbi polnem dogodku iz Tvojega življenja. Zanimivo in nenavadno se nam je zdelo; nismo pa razumeli težav, ki si jih imela, zato tudi nismo imeli sočutja s Teboj. Slo je brez posebnega pretresa mimo nas. Kdaj smo pomislili, da se je Tvoj beg v Egipt že večkrat ponovil v življenju kristjanov? Kdaj smo sploh pomislili, da bi se lahko ponovil tudi v našem življenju?

Bežati pred hudobnimi ljudmi, bežati zaradi vere, zaradi Jezusa! Zdaj, Marija, tudi mi razumemo Tvoje begunstvo, razumemo Tvoje trpljenje in skrbi, razumemo, zakaj si nekoč morala bežati.

Dvatisoč let je skoraj minulo od tedaj. Tvoje trpljenje je minulo. Ti si se iz Egipta vrnila. Heroda ni več. Nihče Te ne preganja. Umaknila si se vsem zemeljskim preganjalcem. Poveljčana si. Zmagovalka si. Ne more Ti več škodovati vsa človeška hudobija, kakor Ti ni mogla škodovati satanske hudobija od vsega začetka. Dvatisoč let je poteklo od tedaj. Zdaj pa mi živimo v Egiptu. Zdaj smo pa mi morali bežati - zaradi Jezusa - zaradi vere, zaradi svojih krščanskih načel. Zdaj pa mi čakamo vrnitve v drago naš domovino.

Mi nekdej nismo mogli prav razumeti Tvojega bega. Nismo znali s Teboj sočustvovati. Ti nas bolj razumeš. Ti dobro veš, kako je z nami. Svet nas ne razume. Ti pa si sama to doživela. Ti veš za revščino beguncev; Ti veš, kako nas svet prenaša le z nejevoljo. Ti tudi veš, od kod vse preže na begunce nevarnosti. In izmed teh je več takih, ki ogrožajo duše kakor telesa. Ti nas dobro poznaš. Ti si šla pred nami po poti begunstva, Ti hodi tudi pred nami, Ti bodi naša vodnica, naša vzornica v nevarnostih begunskega življenja!

Z Jezusom si šla v begunstvo in iz begunstva si se po štirih letih vrnila z Jezusom. Tudi mi vsi imamo vročo željo, da bi se vrnila iz begunstva. V begunstvo smo šli z vero, s krščanskimi načeli in po večini tudi s krščanskim življenjem. Ne kot Slovenci, kot kristjani smo šli na tuje. Z Jezusom smo šli od doma. Ali pa se bomo tudi vrnila z Jezusom? Ali se bomo vrnila kot dobri kristjani, vedno in v vsem kristjani, ne samo v cerkvi in v družbi dobrih krščanskih ljudi. - Vemo, Marija, da Ti to želiš, da Bog to od nas hoče, da naši dobri, verni ljudje v domovini to pričakujejo. Ti pa tudi veš, da smo mi ubogi, slabemu podvrženi ljudje. Ti nisi nikoli imela izvirnega greha, nisi imela v sebi človeških slabosti; hudi duh Te ni nadlegoval z miki in skušnjevami. Ti si bila brez madeža. Mi pa nismo. Vsi nosimo vsak dan s seboj človeške slabosti - rane, ki nam jih je pustil izvirni greh. Tudi v begunstvo je vse to kot senca šlo z nami. Tudi tukaj vse to vsak dan čutimo, vsak dan nas tlači. Ti poznaš vso našo malodušnost in nepotrpežljivost. Krko s težavo jo včasih zmagujemo. Ti veš, kako se polasča marsikatero begunske duše znova želje po uživanju, po pridobivanju ne škodo bližnjega. Vemo, da sto to tisti greha, zaradi katerih svet v teh časih največ trpi; vemo to, pa se nas vendar spet oprijemlje, kakor se odstranjena rja znova začne oprijemati železa. Pa še v marsičem se čutimo slabe. Saj Ti sama najbolj veš kje; ni Ti potrebno pripovedovati. Le nekje nas še prav boli, da Ti ne moremo zamolčati. Ti veš, kje je človeška narava posebno šibka, nagoni posebno močni. Kako malo je posebno v tem nenavadnem begunskem življenju treba pazljivosti, popuščenja pa je nedolžnost za vedno izgubljenost, cvet pohojen, duša pobita in življenje uničeno. - Večina nas je šla nedolžnih, nepokvarjenih od doma. Doma nas čakajo starši, bratje, sestre, da se bomo poštene, dobre vrnila domov. Ali se bomo vse? Če se bomo, bi hvalile Boga zaradi begunstva. Vedno se ga bomo z veseljem spominjale. Ponosno bomo lahko na to, da smo nekoč bile begunke zaradi svoje vere, zato ker smo hotele dekliško čast obvarovati neomadeževano.

O, Marija, ki iz večnosti gledaš danes na nas, Ti nas dobro poznaš. Ti tudi veš, kaj bo z nami v bodoče. Mi tega ne vemo. To pa vemo že danes, če boš šla Ti kot vodnica, kot vzornica naša vsak dan pred nami, bomo na varni poti; pod Tvojim vodstvom bomo dobre ostale. Čistih duš - z Jezusom - kakor Ti nekoč iz Egipta, se bomo vrnila domov in le z Jezusom bomo prinesle nesrečni domovini rešitev, grečo in božji blagoslov.

/Govor, ki ga je imela deklica - begunka na Marijanski akademiji 8. dec. t. l. v špitalskem taborišču/.

BRATU - BEGUNCU

Bratu b r a t bodi,
kođer te vodi
tvoje življenje!

Dragi! Trpljenje
delož je tvoj;
pomni pa vedno,
da B o g je s teboj!

Hinko

VERA IN ŽIVLJENJE

/Razlaga katekizma/

Zgodovina božjega razodetja in vsa človeška zgodovina nam je prekrasna priča in dokaz o božji Previdnosti.

Greh prvih staršev! Človek bi po svojem slabotnem razumu po grehu prvih staršev mogel soditi, da so božji nameni s človekom nekake prekrižani in uničeni. Bog je človeka ustvaril za večno blaženost, ta pa se je dal zapeljati od hudobnega duha in je zapravil milost božjo, božje otroštvo in pravico do zveličanja. Hudič si je že mel roke v satanskem veselju, da je prekrižal božje načrte in pogubil ves človeški rod. Toda Bog je porabil greh prvih staršev ali, recimo, obrnil tako, da se je še lepše pokazala božja dobrotota in ljubezen, da je ustvaril še na lepši način človeku možnost zveličanja. Sam Bog-božji Sin se je učlovečil in odrešil izgubljeni človeški rod. Zato lahko rečemo: Felix culpa - srečna krivda prvih staršev, ki je rodila takšnega Odrešenika in razodela tako neskončno lepo božjo dobrototo in božjo previdnost!

Od greha zastrupljeno človeštvo je propadalo, izgubljalo se je v malikovanju. Pa je Bog izbral Abrahama, da bo do v njem in po njem blagoslovljeni vsi rodovi zemlje. Da bi se še njegova družina ne okužila z malikovalstvom, mu ukaže Bog, naj zapusti domačo hišo in gre v Kanaan, v deželo, ki jo bo dal njegovemu rodu. Ta dežela je bila kot nalašč ustvarjena tako, da je bila obvarovana pred vplivom poganskih narodov, da je mogel izvoljeni narod ohraniti vero v enega pravega Boga in ohraniti izročila o bodočem Odrešeniku.

Zgodba egiptovskega Jožefa je v zgodovini božjega razodetja nekak šolski zgled, kako vodi božja Previdnost posameznika in narode. Bratje prodajo Jožefa v sužnost. Kakšna nesreča za mladega, komaj 17 letnega dečka! Koliko žalosti in trpljenja povzroči očetu izguba ljubljene sina! Jožef pride po zlobi Putifarjeve žene v dolgoletno ječo. Če bi bil egiptovski Jožef tako maloveren, kot so mnogi moderni kristjani, bi bil obupal. Bil je vzoren otrok svojemu očetu; ljubil je Boga in spolnjeval Njegove zapovedi; pa pride naenkrat tako strašno a preizkušnja. Odpeljen je v sužnost in v Egiptu mora trpeti dolga leta v ječi po nedolžnem. Toda Jožef kljub temu ni izgubil vere v božjo Previdnost, ki more vse obrniti v dobro. In končno je bilo vse to trpljenje potrebno. Jožef, povzdignjen za gospodarja celega Egipta, reši domačo družino pogina od lakote in ohrani tako izvoljeno ljudstvo, ki je bilo nosilec božjega razodetja in božjih obljub.

Vsa zgodovina izvoljenega naroda je ena sama priča o božji Previdnosti. Bog mu je pošiljal kazni, gorje, trpljenje, toda vse le zato, da je ohranil narod v veri, da se ni izgubil med poganskimi narodi. Končno so bili Izraelci odpeljani v babilonsko odn. asirsko sužnost. Tudi to je imelo velik pomen. Razkropljeni med orientalskimi narodi, pogosto preganjani in zaničevani, so opravljali veliko misijonsko poslanstvo in pripravljali orient na bodoči evangelij o Odrešeniku. Modri iz Jutrove dežele, ki so prišli molit novorojenega Kristusa Kralja, so pač prejeli izročila o prihodnjem Odrešeniku ravno po Judih v sužnosti.

/Prihodnjo nedeljo dalje/

Zveličanja nam čas žari

V temi je ves človeški rod,
v pogubo gre njegova pot,
rešitve, milosti želi.
Gospod, usmili se ga Ti!

Obhajamo adventni čas,
Breznadežna, pripravi nas;
Tvoj Sin nas obiškal bo spet,
ki je pogube rešil svet.

Že Zarja jutranja žari,
naznanja Sonce milosti;
ta Zarja je Breznadežna,
ki moč pekla je zmagala;

Domove vrni nam nazaj,
odpri nam vsem nebeški raj,
očisti srca z milostjo,
ki vate, Jezus, upajo.

Vstanimo zdaj iz spanja vsi,
zveličanja nam čas žari!
Pripravimo, begunci, se:
Gospod, prihaja, blizu je.

Prižgali smo ljubezni žar,
prinesli svoja srca v dar.
Gospod, tolaži, reši nas,
okrajšaj nam begunstva čas!

MOLK

Ne glede na naslov mi dovoli, potrpežljivi bralec, da začnem z muhami. Pa ne s tistimi, ki imajo tako nesladen začetek v smeteh in nesnagi, pa tako žalosten konec na muhlovca, dasi žive med tema koncema prav veselo zrakoplovsko in sladkosnedno življenje. Ampak s tistimi "muhami", ki se zaležejo v glavah in povzročajo navadno prav čudne, zanimive pojave in zgošbe. Naj te ne moti oboliščina, da to bereš v takem članku, kjer naj bi se bralo o Bogu in kar se nanaša Nanj. Kajti tudi mala muha je stvar božja in utegne imeti svoj pomen v božjih načrtih. Najbrž si že opazil, da imam poleg drugih jaz tudi to muho, da navajam rad navadne, dandanes bi rekli, bolj času primerno, ljudske pregovore, ki so cvet ljudske modrosti. O molku večkrat beremo ta-le dva: Kdor molči, desetim odgovori. Molčati je zlato, govoriti srebro. Ta drugi je cvetka iz nemškega vrta. Preden pa se zakašiva v premišljevanje o molku, ki bo najbrž nekoliko dolgočasno, se odločiva še z resnično zgodbo o muham iz življenja moje najožje žlahte in iz zgodovine katoliške cerkve v ljubljanski škofiji. To pa nikar misliti, da sem jaz od muh ali v žlahti z muhami, narveč le to je res, da imamo tudi jaz in moja sorta svoje muhe. Ta zgodba zelo posrečeno celo še to dokazuje, da imajo ne le ljudje ampak tudi vsaj nekatere živali svoje muhe odnosno - ker je slavna zgodba gorenjska - svoje muše, po tistem zgledu: naš ata niso ata ampak papa; pa tudi naša mama niso mama ampak mamj.

Ko so birmovali po Kranjskem še knez in škof dr. Jeglič, so nekoč prišli tudi v kraj, kjer je enega njihovih prednikov pozdravil s slaveloka zagonetni napis: Papež piše: Ljubi brati! / Da ne boš morda ob potrebnih spanec, naj ti pojasnim, da to počaščenje pomeni: Vi ste tako visok gospod, imate tako oblast, da vam sam papež pravi v svojih pismih: Ljubi brati! / V tistih časih pa so dobri verniki v svoji skrbi in želji, kako bi pokazali najbolj otipljivo svojo ljubezen in vdanost svojemu škofu, zvedeli, da škof radi vidijo pri sprejemih poleg ljudi tudi kone odnoso ljudi nakonjih. Ker se je pa tisti kraj takrat še odlikoval po veri, cerkvenem duhu in dobrih nreveh in ni maral zaostajati za drugimi kraji, je sklenilo verno ljudstvo, postaviti k sprejemu gospoda knezoškofa tudi kar se da veliko konjenikov. To pa ni bila mala stvar! Kajti, res da ima tam narod že od svojega poklica za ježo kaj pripravno

ukrivljene noge in vzlic telesni šibkosti prav pogumnega duha, vendar tista deželica trpi pomanjkanje na številu domačih konj. Pa so vladale ravno tisti čas izredno ugodne zvezde. Na mali ravninici/večje tam sploh ni/ob vходу v kraj, kjer naj bi bil sprejem, se je nastanil par dni pred sprejemom potujoč cirkus. Za primerno odškodnino je gospod ravnatelj posodil svoje konje. Upanje na dober uspeh je bilo popolno! Saj kolikor je manjkalo jahalne umetnosti jahačem, toliko in več so je imeli konji. Ker mora vsaka urejena družba imeti svojo glavo, so si izbrali tudi naši konjeniki poglavarja, ki naj škofa dostojno pozdravi. Poglavar pa si je izbral konja, najlepšega seveda. In ta je bil seveda na prvi pogled šekast žrebec, ki je v cirkusu plesal solo na zadnjih nogah. Bil je tudi sploh zelo inteligentna žival. Edino govoriti ni znal, kar je topot še prav prišlo. Ko se pripelje kočija s škofom in poveljnik konjenice, ki naj bi prvi spregovoril v pozdrav, še enkrat hitro pogleda v svoj listek, tedaj se dvigne šekasti žrebec na zadnje noge in zapleše svoj solo pred škofom, vrli poveljnik pa se zvali kot snop na cesto pred škofove konje. Bilo je trenutno preveč zanimivih novosti na ogled. In ker je bil šekasti solist zanimivejši, jahača pa sploh ne videti, je vse občudovalo žrebca. Tedaj pa se zasliši s tal navdušen pozdrav jahača. Čast je bila rešena na vse strani, počeščenje popolno. Ko so na škofov mig postavili jahača na noge, in je solist odšel nazaj v cirkus, so škof sočutno rekli: "Ubogi mož, ali ste se hudo potolkli?" Jahač pa je končal svoj nagovor z besedami: "Prevzvišeni, ta konj ima svoje muše!" - kar tudi nam glede muh pride prav. In da ne bo kdo podvomil o resničnosti te zgodbe, lahko povem, da so bili tajjahač - moj oče.

Tako podprta se vrniva k molku. Človeku je Bog dal razumno dušo, zato ima človek kaj govoriti. Ne zato ker ima jezik in usta, vse to ima tudi vol, pa vse še precej večje, pavendar ne govori, ker nima duše; razuma, ne misli in ne ve, kaj bi rekel. Seveda je tudi za človeka dostikrat boljše, da raje molči. Saj so menda najštevilnejši grehi - grehi jezika! Menda od nekdanj že. Že apostol Jakob se čeznje bridko pritožuje v svojem listu, opozarja na njihovo nevarnost, naškodo, ki jo povzročajo in jih hudo obsoja. Da jezik celo več ljudi pomori kakor meč. Zadnja leta smo lahko to opazili. Ne le tisti, ki je naravnost priporočil koga, naj ga ubijejo, celo že oni, ki je morda rekel le neprevidno besedo, je povzročil svojo smrt ali pa smrt drugih. Seveda nima vsako nepotrebno govorjenje že takih strašnih posledic; brez neke škode pa nikoli ni. Človek, ki ne more biti niti pol ure tiho, ki mora neprestano klepetati, še nima kaj pametnega povedati ali nič, raztrese sebe in druge, moti delo, zaide kaj hitro v opravljanje, v obrekovanje, grdo govorjenje, laga gje itd. Celot pobožni ljudje, ki morda sploh z nobenim drugim grehom ne žalijo Boga, radi spuščajo jezik z brzde. Pa je le bolj prav tiho pre-mišljevati svoje napake in kako bi jih odpravili, kakor prežvekovati in premlevati napake drugih ljudi, ko zaradi tega ne bo nihče boljši, ampak le greh enega sproži še več grehov drugih. Ko izve sosed, kaj si govoril čezenj, bo udaril z jezikom nazaj huje, po tebi in po celi tvoji žlahti; če ne bo vedel kaj resničnega, bo izuhtal laž, obrekovanje. Koliko jeze, kletvine, sovraštve, opravljanja, obrekovanja, morda tožb in naščevanja lahko povzroči že malo opravljanje! "Vaš pogovor bodi: da, da, ne, ne! ali vsaj ne bodi greh zoper ljubezen do bližnjega. Kako ubožna je naša inteligenca, na katero si toliko domišljamo, ko ne znamo govoriti deset besedi, da ne bi zašli v katerega koli grehov jezika!

/Dalje prihodnje nedeljo/

O Gospa moja, o Mati moja, Tebi se vsega darujem. In da se Ti vdanega skažem, Ti danes posvetim svoje oči, svoja u s t a ...

BREZNO SE ODPIRA

/Dalje/

"Matevž", je začel in glas se mu je za spoznanje tresel, "poslušaj, raj bi se s teboj malo porazgovoril. Že dolgo iščem priložnosti, pa ne vem, ali se mi izmikaš ali kaj, da te nikoli ne morem na samem dobiti." Že pri prvih besedah se je Potočar ozrl, sprva prebledel, potem pa mu je temna rdečica oblila lice. Iz obraza mu je žarela jeza in trma, v eni pesti je krčevito držal že odrezano trto, v drugi pa svetilkajoči se krivač. "Jaz se nimam s teboj nobene stvari razgovarjati in meniti. Zame sam veš, kaj si in tudi vedno boš." Hotel se je skloniti in sekati naprej, pa mu je bilo videti, da se mu je roka od razburjenja kar tresla. Brlogar je kljub tem trdim besedam stopil še bliže k njemu. "Bódi no vendár pameten, Matevž! Saj nobena beseda ni konj. In če je tisto nedeljo govorila prevzetnost iz mene, boš že razumel, če si keličkaj uvideven, sem ga pač pri Brniku malo preveč potegnul. Da bi ti pa otroka mislil ubiti, tega pa menda sam resno ne verjameš in mi ne moreš prisojati."

"Da, da, ti prevzetnost, pa prav to ti prisojam in nikoli ti tega ne bom pozabil. Pa prav samo iz nevoščljivosti si mi ga hotel uničiti, ker je bil tvoj tak, da ni bil za nikamor." Že se je obračal, da bi šel drugam. Brlogarju je silila v glavo kri, v grlu ga je dušilo, da je komaj lovil sapo. Spet ga je udaril z najtršo palico tja, kjer je najbolj pekoče zbolelo. Pa je v hipu v mislih preletel vse, kar je moral prestati, videl pred seboj še Ančko in Andreja in siloma udušil v sebi naraščajočo jezo in trde besede, ki so mu silile na jezik. "Matevž, še enkrat te prosim, bódi vendár pameten in človeški. Kaj imaš od te čudne jeze, ali si imel dosedaj eno samo korist? Kar naprej te žre in ti ne da nobene mirne ure, pa še doma imaš nemir v hiši, ko bi bilo lahko vse drugače? Saj sem bil jaz prav tak, nič ne tajim, zato pavem, kako se živi v takem peklu. Pa sem na vse zadnje le odvrigel od sebe vso to nepotrebno težo, na vse sem pozabil in že tisto uro se mi je zazdel svet ves drugačen. Sam sebi sem se zazdel neumen in otročji, da sem toliko čase brez potrebe trpel in prenašal vse to. Ali se spleča vse to, Matevž, premisli še enkrat, pa roke si dajva in bódiva spet, kakor sva bila prej, dobra sosedá in dobra prijatelj. "Brlogar je res iz srca govoril in mislil, da se mu Potočar sedaj ne bo mogel več ustavljati, saj je bila zanj vendár vsa stvar takó jasna in razvidna. "Kaj se spleča ali ne, je prav čisto vseeno, jaz lahko živim brez tebe še za naprej, kot sem doslej." "Pa če te lepó prosim, Matevž, jenjaj vsaj zaradi otrok, Andreja in Ančke, saj veš, kako je z njima." "Ne, spódil sem ga od doma. In če se ukloni, je lahko tam, kjer je; za to ženitev mojega dovoljenja ne bo dobil nikoli; tudi nobenega krajevanja ne; seveda naredil bo, kakor bo sam hotel, braniti mu ne morem, je že dosti star. Sicer pa nima pomena, da bi se pregovarjali, jaz sem svoje že poredal." Obrnil se je in s hitrimi koraki zginil v grmovje. "Bog pomagaj!" je sam zase vzdihnil Brlogar, "je zares hudičevo seme to sovraštvo; zdi se mi, da sem se dosti ponižal in požrl, kar bi mislil, da nikdar ne bom mogel; pa nič ne pomaga, le kaj naj še poskusim?" Potrč kot že davno ne, je šel domov. Globoko notri ga je bolelo ponižanje, bolelo zbedanje, sumničanje; stari črv mu je začel glodati v srcu; čutil je,

kako lahko bi bilo spet prižgati požar, ki najbrže ne bi nikdar več ugasnil. S silo je tlačil te misli v sebi in skušal najti drugo pot, kako bi mogel premostiti prepad, pa ni našel ne pota ne stezé.

Ko sta se nedeljo nato sešla z Andrejem, mu je bilo najteže povedati Andreju, da je oče ostal zakrknjen in zaprt sam vase. Tega, da ga je spet zbolel s Tončetom in ga dolžil, da mu je otroka hotel ubiti, mu še omenil ni. Le potolažiti ga je hotel in mu dati upanja: „Obupal še nisem, se bo že še našla kdaj prilika, ko se bo dalo popraviti. Če ne, pa mislim, da bi se na jesen vseeno vzela; bo že Bog dal, da bo prav.“

Na Šmarjetino nedeljo je Andrej odrinil na Osovnik na žeganje k sv. Mohorju. Hodil je po dosečaj njemu čisto nepoznani poti iz Sorške strani. Kolikokrat je včasih hodil na ta hrib, od koder se je tako lepo videlo na vse strani. Notri do Ljubljane in dolenjskega Kuma, na Blegaš pa še skoraj cela Gorenjska je bila kot prt razgrajena pred njim, ki se je potrudil gori. Nešteto misli se mu je pódilo skozi možgane, ko se je trudil po strmih bregovih Huma, v središču vseh pa je bila ena: Ančka. Kdaj bo tako srečen, da jo bo dobil, in še bolj, da bo tudi pri njih doma tako sprejeta, kot to zasluži. Pod Mačeradnikovo hišo je prišel iz gozda. Zadnje češnje so bile pravkar zrele. Črne in bele hrustavke. Otróci so bili pod njimi in na njih, da se jih najede, preden odrinejo na vrh hriba sv. Mohorja. Ogledal se je po prijazni domačiji; vse je bilo kot prejšnja leta. Pogovoril se je z gospodarjem in šel počasi naprej. Začel je srečevati same znane obraze, vse vesele, nasmejane, ki so prihajali iz doline, iz Dobrave in Hrastnice. Čim višje je hodil, tenveč jih je bilo. Kot mravlje so šli na hrib od vseh strani. Pri sv. Mohorju pa je potrkavalo tako praznično in veselo, kot bi sijalo na ves svet samo spomladansko sonce. Pred cerkvijo se ustavil in se zagledal. V vsej mogočnosti je stal pred njim Tošč, za njim skalnata Grmača, gola, kot bi jo oprali neprestani nalivi, ob strani pa Jegale, pod njimi pa sta se belili prijazni hišici obeh domačih družin kot bi ineli na široko odprti roki in ga vabili, naj prej ko moge pride in nikoli več ne odide. Sedel je v senca pod lipo in gledal. Hotel se je nagledati do sítá, odškodovati se za vse, kar ni videl že toliko časa. Takó lepó, takó prisrčno domače se mu je zdelo, da je čutil, da nazaj v dolino skoro ne bo mogel več; preveč ga vleče góri. Zemlja je v hribih živa. Diha in govori pa samo hribovcem razumljivo, tako dobro in ljukeznivo govorice. Vsak korak ti z dobroto prestreže. Če si vesel, greš na sončne, skalnate hribe, na Jegale, da se smejejo in vriskajo s teboj, pa se vlečeš med pisano šaro rož. Če si pa otežen, zaskrbljen, pa se potopiš v zasenčene doline gozdnatega Tošča, da sanjarijo in razmišljajo s teboj. Pa tudi studenci Hrastnice pejejo venomer, vedno isto pesem noč in dan, da te s te večno svoje pesmijo tako začarajo in zasanjajo, da ga ni črva v duši, da ga ne bi mogel pozabiti. „Ko bi mogel sedajle tja góti, kjer je v jeseni našel Tončeta spečega, takrat ko se je prehladil, da bi poleg vode legel nazelen mah in gledal skozi goste vrbove šmrke v ozke odprtine jasnega neba, pa poslušal žuborenje pobjg sebe, kako bi pozabil na vse, kar me mcri!“

Predramil se je v svojem razmišljanju, pogled mu je zdrsel proti Osojam in Kamnarju. Od Osój gori so prihajali ljudje. Po hoji je spoznal Erlogarja, po postavi in vsem obnašanju pa Ančko. Vstal je, vzela raz glavo klobuk in jim pomahal v pozdrav. Zdelo se mu je, da ga je spoznala; za hip je videl, kako je zavihral bel robček v njenih rokah, kot prvi tako z veseljem sprejeti spomladanski metulj.

VEČNI RIM RASTE-ČASNI RIM PADA

Švicarski katol. dijaki izdajajo zelo dobro mesečno glasilo „C i v i t a s“, ki je v eni izmed zadnjih številčk prineslo Hürimannov članek o vtiskih v večnem in časnem Rimu. Članek je vreden, da ga vsaj v glavnih potezah damo v branje tudi svojim bralcem:

„Narodi, ki so tako rekoč čez noč s ponosne višine padli v brezupni nič, so zdaj do temeljev pretreseni ter se trudijo, da bi našli vsaj notranje ravnotežje. Kar pa zdaj po polomu iz temnih globin ital. naroda prihaja na površje, že ni več razumljivo in spominja kar na demonske sile. Napadi in umori so postali tako vsakdanji, kakor n. pr. pri nas v Švici žaljenja časti. Razvrednotena ni samo lira, marveč je brez veljave tudi človeško življenje, pri čemer se človeku čudno zdi, da morilci najrajši svoje žrtve izbirajo med duhovniki. Kako globoko je padla morala, razvidimo iz neizmerne povodnji umazane literature, ki se je razlila po deželi, vsled česar seveda nikakor ni čudno, če je prostitucija stopila iz svojih temnih kotov in postala tako rekoč pridobiten poklic. Marsikaterega starega znanca sem vprašal, kako je moglo postati mogoče, da se je narod svetnikov in Cerkve v svojih širokih plasteh mogel tako popačiti. Odgovarjali so mi navadno s stavkom, s katerim je že svoje čase graški škof episoval stane: „Vojska je slab pridigar. Pobožne še bolj poglobi, slabotne pa pušča brez zaslombe in najslabši postajajo še bolj razdiralni!“ Le z grozo moremo mišliti, kaj bo, kadar dorastejo množice mladoletnih vlačugarjev, tatov in goljufov.

K sreči smo ineli priliko spoznati tudi drugo ital. mladino, organizirano katol. mladino, ki v nepopisnem navdušenju, in vendar v stvarnem gledanju resničnega položaja kljub vsem oviram in razkrojevalnim prizadevanjem hoče Italiji priboriti novo krščan. prihodnost... Morebiti pa bo prav ta peščica prepričanih krščanov še prav posebno strnjena in ojeklenela, da se ji bo kljub kapitulaciji duše italijanskega naroda, ki jo mra danes gledati, posrečilo započeti duhovno preroujenje.

Vprašanje pa je, ali bo Krščan. demokracija /Demokrazia Cristiana/ mogla razvoj svoje dežele v tem smislu toliko časa uravnati, dokler upravna organizacija ne bo dovolj napredovala. Kaže namreč, da je De Gasperijeva množična stranka prav za prav čocela edina zgolj v svetovno nazorni brambi zoper socialistični in komunistični materializem, medtem ko glede svojega pozitivnega programa razpada v desno in levo krilo. Desnica, ki jo sestavljajo srednje- in južnoitalijanski krogi, kaže kar fevdalistične poteze, ker so v njej med drugim veleposestniki. Njen gl. smoter je ta, da se ohrani današnji družabni red; vsakšno socialno reformo gleda nezaupno. Na drugi strani pa se levo krilo, ki obsega zlasti severnoitalijanske pristaše in mladino, pod vodstvom odličnih glav, med katerimi se zlasti odlikujeta ministra Gronchi in Gonella, bori za radikalno gospodarsko in socialno reformo v smislu papeških okrožnic. Obe skupini danes še združuje veljava v sredi stoječega min. predsednika De Gasperija. Vendar desničarski krogi Demokrazije cristiane že zdaj ljubimkujejo z ustanovitvijo svoje konservativ. stranke, da bi mogli odkrito nastopiti zoper namene skupine, ki hoče reforme. Tak zapozneli padec v zastarelo preteklost bi odločno oslabil vpliv katoličanov na bodočo pot ital. države. To bi ne bil le poraz kršč. državne ideje marveč spleh poraz demokracije v novi republiki.

Kratkovični politični advokati so nekdanj v dobi liberalizma in laicizma v Italiji oznanjali ljudsko vojsko zoper papeštvo, češ, da papeška kurija pomeni gnezdo reakcije, ki neprestano škoduje ugledu ital. kraljestva. Danes je to kraljestvo postalo republika, ki poka na vseh koncih in krajih. Papeštvo pa neomajno stoji in je v svetu deležno take veljave, kakršne ni imelo od časov papeža velikega Inocencija. Tega smo se v svojem kat. ponosu zavedali, ko smo pred cerkvi sv. Petra v Rimu spet gledali veličastno fasado našega rojaka Maderna in so pred našimi očmi na grob sv. Petra romali ljudje vseh narodov: vojaki iz severne Amerike, Indije, južne Afrike, Avstralije, Poljske, Anglije; duhovniki s Kitajskega, iz Armenije, Abesinije, Čila, Labradorja; begunci iz vzhodnih področij Evrope, ki jih muči komunizem. Razumeli smo tudi vzrok te počastitve, ki obsega ves svet. Za Petrov stol, ko smo v zasebni avdienci klečali pred duhovno silnim in vendar tako srčno dobrim možem, ki na zemlji zastopa Kristusa.

Pričakovali smo slovesnih ceremonij, v resnici pa se je vsa avdienca razvijala v ozračju neprisiljene prisrčnosti. Sv. oče je sedel v svoji beli sutani za svojo mizo in se z vsakim izmed nas nad vse ljubeznivo pogovarjal. Njegove besede ne bomo pozabili nikdar: „Večkrat se mi toži po Švici, tej lepi deželi, in njene dobrem ljudstvu!“ Iz teh besedi je zvenela globoka utrujenost. Hudo v teh strašnih časih teži breme njegove službe Evgena Pacellijskega. Njegov obraz je siv in upal; njegova postava še bolj sloka. Le oči so postale mlade in zgovorne, kakršne so bile nekdanj.

Ob koncu avdience je papež vstal in nam z razprostrtima rokama podelil svoj blagoslov. Ob tem se nam je nadzemske velike zazdela postava tega moža, čigar predniku je nekdanj Gospod govoril besede: „Na to skalo bom zidal svojo Cerkev!“ Odšli smo iz zasebne knjižnice. V tem dragocenem hipu smo se zavedli, kaj pomeni duhovna sila v tem svetu, ki zaupa zgolj v silo atomske bombe, oklepni diviziji in zlatih kep. Spoznali smo, zakaj je večni Rim prav danes tako velik, medtem ko je časni Rim zgrmel z višine svojega zunanjega sija v onemoglost in gnilobo.

Sveta Cerkev je vsaj tako lepa, ljubezni polna in skrivnostna beseda kot mati ali domovina. Vse njeno dobroto in lepoto lahko sicer slutimo ali čutimo, nikdar pa izčrpno opišemo. O svoji materi je lepo pisal naš pisatelj Ivan Cankar; o domovini je čudovito govoril naš škof Anton Martin Slomšek, a o Cerkvi je najlepše pripovedoval sam naš Učenik.

Štev. 93., leto I. C E R K V E N I K O L E D A R 15. december 1946

December			
15 Nedelja	3. advent. nedelja/3. dan v osmini Brezmad. spoč./ Sv. Evzebij,	Gospod, ki sediš nad kerubi, zbudí svojo moč in pridi /stopn. spev/ Pa bodisi da smo stiskani, smo v va- šo tolažbo in reši- tev/Berilo/	Maša/V/lastna/7/Kk212/ brez slave, 2. pr. osm. Vera, hvalosp. sv. Troj. Ben. Dom. Semid. Off. u. i. Br. Maša/r/"Duhovnik božji" /8, Kk604/2. pr. adv. 3 k M. B. Semid. Off. u. i. Brev. Cras ant "6" ad Magnif. aut propr. ad Bened. Pro- ces fer. ad laudes et omnes horas et sic de- inceps
16 Ponedeljek	škof, muč./+380/ jek		
17 Torek	Prost dan	Magni, prosimo, Gospod, svoje uho k našim prošnjam in razsvet- li temo naš. uma z mi- lostjo svoj. obiskanjain /prošnja/	Maša/V/3. adv. nedelje 2. pr. k Mar., 3. za Cerkev Ben. Dom. Simpl. Off. ut Brev. Ad vesp. aut "O sapientia".
18 Sreda	Kvaterná sreda v adventu	Rosite, nebesa, od zgoraj in oblaki naj deže Pravične- ga/Vstop. spev/	Maša/V/lastna/8/ Po Kyrie 1 berilo. 2. in 3. prošnja kot včeraj. Simpl. Off. ut in Brev.
19 Četrtek	Prost dan	Nikar ne bodite v skrbeh, ampak v vsem razodevajte svoje želje Božu v molit- vi/Vstopni spev/	Maša/V/3. adv. nedelje. 2. in 3. prošnja kot 17. Simpl. Off. ut i. Brev.
20 Petek	Vigilija sv. Tomaža, apostola	Blagoslov Gospodov je nad glavo pravič- nega/Berilo/	Maša/V/3. adv. ned. 2. pr. vig. -3. k. M. B. Zad. evang. vig. ali maša /V/"Jaz pa kakor rod. trpa"/1/2. pr. adv. ned. 3. k. M. B. Simpl. Off. u. i. Br.
21 Sobota	Sv. apostol Tomaž Kvaterná sobota v adventu	Položi sem svojo roko in spoznaj ra- ne od žebeljev in ne bodi neveren ampak veren/Obh. spev/	Maša/R/lastna/493/Vstop spev kot na pr. sv. Andre- ja/479/. 2. pr. kvatr. sob. hvalosp. apóst. Zadnji evang. kvatr. sobote. Dupl. 2. cl. Off. u. i. Brev.
22 Nedelja	4. adventna nedelja	Blizu je Gospod vsem, ki Ga kličejo v resnici/stop. spev/	Maša/V/lastna /16, Kk 215/ kot 1. adv. ned. Semid. Off. ut in Brev.

ADVENTNI ČAS NAJ BO ČAS GOREČE MOLITVE!

Naši predniki so ta glas božji umeli: zgodaj so usta-
jali, prinašali so velike žrtve, da so se kolikor moglo vsak dan
udeležili adventne daritve ob prvem jutranjem svitu. V temi so pri-
hajali iz hribov in vasi k svetnicam. Prižgane treske so jim kazale
pot. Med potjo so skupno molili sv. rožni venec. Advent jim je bil čas
milosti in duhovnega veselja. **P o s n e m a j m o j i h !**